

Liv Danyèl la — Nimewo san katreven

Entèseksyon pwofetik Wòm, Makabe yo, ak tan modèn yo: Yon etid sou vizyon Danyèl yo

Jeff Pippenger
2024-04-10

Ouria Smith te ekri: “Wòm te vin konekte ak pèp Bondye a, Jwif yo, pa mwayen yon alyans, an 162 av. J.-K.” Pifò istòryen modèn yo bay dat la kòm 161 av. J.-K., epi Smith li menm fè referans a 161 av. J.-K. de fwa nan menm liv la. Sipozisyon mwen se ke referans sa a a 162 av. J.-K. se yon erè tipografik.

“Pa vèsè 23 ak 24 yo, yo mennen nou desann bò sa a nan alyans ki te fèt ant Jwif yo ak Women yo, anvan Jezikri 161, rive nan epòk kote Wòm te vin gen dominasyon inivèsèl.” Uriah Smith, *Daniel and the Revelation*, 273.

Vèsè onz ak douz yo idantifye viktwa a ak konsekans Batay Rafya a, ki te fèt an 217 anvan Jezikri, ant Anpi Selesid la, anba direksyon Antiòk III Gran an, ak Wayòm Ptolemeyik Ejip la, anba direksyon wa Ptolemey IV Filopatò.

Batay Panium lan, ki te fèt disèt ane pi ta, an 200 av. J.-K., te ankò ant wayòm Seleusid la ak wayòm Ptoleme a.

Rebelyon Makabe a te kòmanse an 167 anvan Jezikri, e se te soulèvman jwif yo kont tantativ Anpi Seleusid la pou siprime pratik relijye jwif yo epi enpoze kilti grèk la.

Rededikasyon Dezyèm Tanp lan nan Jerizalèm, ki make evènman istorik yo selebre pandan Hanouka a, te fèt an 164 anvan Kris, twa ane anvan “lig” vèsè venntwa a. Evènman sa a te vini apre kanpay militè Makkabe yo te mennen avèk siksè kont fòs Anpi Seleusid la, anba direksyon Antiòkis IV Epifan, nonm trist sa a ki te pwofane Tanp lan epi ki te entèdi pratik relijye jwif yo. Antiòkis IV Epifan te mouri yon ti tan apre viktwa yo komemore pa Hanouka a, e sa make dechènman puisans siryen an depi pwen sa a nan listwa.

Nan ane 200 av. J.-K., (ki te tou tan batay Panium nan), Wòm, pou premye fwa, te antre tèt li nan istwa pwofetik Danyèl chapit onz la. Men senbòl ki tabli vizyon an. Enfliyans entansyonèl li nan istwa sa a idantifye travay Jezabèl la, yon senbòl yon legliz ki rale fisèl an kachèt. Jezabèl te lakay li nan Samari pandan mari li Akab t ap gade pwofèt li yo ap touye anba men Eli. Ewodyad pa t nan fèt anivèsè Ewòd la, kote pitit fi li Salome te sedui Ewòd. Nan istwa Etazini, papote a, ki reprezante pa pwostitiye Tir la, tonbe nan bliye, jouk nan fen swasanndis ane senbolik yo. Lè sa a, li kòmanse chante chan twonpri li yo bay wa latè yo. Ane 200 av. J.-K. a se yon tip ki montre lè li kòmanse chante ouvètman bay wa yo nan dènye jou yo, jis anvan lwa dimanch ki prèt pou vini an, jan sa reprezante nan vèsè sèz la.

Anvan “alyans” Jwif yo ant 161 av. J.-K. ak 158 av. J.-K., Makabe yo te rededye tanp lan, jan Hanouka fè komemorasyon sa an 164 av. J.-K. Apre sa, twa ane pi ta, pandan yo te toujou nan yon

lit k ap kontinye kont Siriye yo, Jwif Makabe yo te chèche sipò lavil Wòm. “Alyans” ak Wòm ki te fòme lè sa a vin tounen yon tès pwofetik pou etidyan pwofesi Bondye yo nan dènye jou yo.

Istwa idantifye ane 161 anvan Kris kòm moman kote “alyans” lan te fèt, men pyonye yo idantifye istwa sa a kòm 158 anvan Kris. Èske Miller te gen rezon, oswa èske istoryen modèn yo gen rezon? Miller te ajoute sis san swasant-sis ane (666) sou ane 158 anvan Kris la, epi li te rive nan ane 508, lè “sakrifis tout tan an” te wete. Kèlkeswa jan ou ta chèche, sa ap trè difisil, si se pa menm enposib nèt, pou jwenn yon sipò istorik pou 158 anvan Kris kòm alyans ki te fèt ant Jwif yo ak Women yo.

Vèsè sèz la se lwa dimanch lan, men anvan istwa sa a, Wòm antre nan istwa a pou tabli vizyon an nan ane 200 anvan Jezikri. Revòlt Makabe yo te kòmanse nan Moden an 167 anvan Jezikri, epi finalman yo te re-konsakre tanp lan an 164 anvan Jezikri. Apre sa, depi 161 anvan Jezikri rive 158 anvan Jezikri, Jwif yo antre nan yon alyans avèk pouvwa women an. Peryòd 161 anvan Jezikri rive 158 anvan Jezikri a reprezante yon espas tan ki te nesèse pou tabli “alyans” lan. Konpreyansyon sa a idantifye “alyans” lan an akò avèk temwayaj istoryen yo, epi tou avèk tablo ki te dirije pa men Senyè a e ki pa ta dwe chanje.

Istoryen yo fè nou konnen pwosesis negosyasyon trete ant nasyon ansyen yo tankou Jida ak Wòm nan dezyèm syèk anvan Jezikri a te varye selon sikonstans patikilye yo, pwotokòl diplomatik yo, ak rapò fòs ki te angaje yo. Anjeneral, pwosesis la te konn kòmanse lè youn nan pati yo te manifeste enterè pou tabli yon trete oswa yon alyans ak lòt la. Nan ka Jida ak Wòm, se Jida ki te pran inisiyativ pou antre an kontak ak Wòm pou pwopoze yon alyans fòmèl.

Yo t ap sèvi ak chanèl diplomatik yo pou transmèt pwopozisyon an epi kòmanse negosyasyon yo. Sa te dwe mande voye anbasadè oswa anwaye lavil Wòm pou rankontre ak dirijan li yo oswa reprezantan li yo. Yon fwa negosyasyon yo te kòmanse, toude pati yo t ap diskite kondisyon trete yo te pwopoze a. Sa te kapab enplike yon seri reyinyon, echanj mesaj diplomatik, epi petèt patisipasyon entèmedyè oswa medyatè pou fasilite diskisyon yo. Pandan negosyasyon yo, chak pati t ap konsidere kondisyon lòt la te pwopoze yo, epi li te kapab fè kont-pwopozisyon oswa chèche amannman pou kèk kondisyon. Pwosesis sa a te kapab mande anpil refleksyon, konsiltasyon ak konseye yo, ansanm ak evalyasyon sou avantaj ak dezavantaj potansyèl trete yo te pwopoze a.

Si toude pati yo te rive jwenn yon akò sou kondisyon trete a, yo t ap prepare yon dokiman fòmèl ki t ap tabli kondisyon ak dispozisyon yo toude te dakò sou yo. Apre sa, trete a t ap bezwen ratifye pa otorite ki konsène yo nan chak nasyon. Nan ka Wòm, sa te kapab mande apwobasyon Sena a oswa lòt kò gouvènman yo. Menm jan an tou, nan Jida, trete a ta sanble mande apwobasyon lidèchip li oswa konsèy gouvènman li. Yon fwa trete a ratifye, yo t ap mete li an aplikasyon, epi toude pati yo t ap gen obligasyon respekte kondisyon li yo. Sa te kapab enplike divès fòm koperasyon, akò sou defans mityèl, relasyon komèsyal, oswa lòt fòm angajman diplomatik ki te tabli nan trete a.

Nan dezyèm syèk anvan Jezikri, vwayaje soti Jide (ki sitiye nan rejyon lès Mediterane a) pou ale lavil Wòm (ki sitiye nan sant Itali) t ap yon demach difisil e ki t ap pran anpil tan, sitou lè yo konsidere limit mwayen transpò yo nan tan lontan. Distan ant Jide ak lavil Wòm se apeprè 1,500 rive 2,000 kilomèt (930 rive 1,240 mil), selon wout espesifik yo te pran an. Nan tan lontan, vwayaj

pa lanmè te souvan pi rapid e pi efikas pase vwayaj pa tè, men vwayaj pa lanmè te depann de van dominan yo. Vwayaje pa bato soti nan yon pò nan Jide pou rive nan yon pò ann Itali (tankou Ostia, pò lavil Wòm) te kapab pran plizyè semèn, selon faktè tankou kondisyon van yo, kouran lanmè yo, ak kalite bato yo te itilize a.

Vwayaj pa tè soti Jide pou ale lavil Wòm t ap pi ralanti e pi difisil. Vwayajè yo t ap oblije travèse divès kalite tèren, tankou mòn, vale, ak rivyè, epi fè fas ak obstak tankou bandi ak teritwa ostil. Yo estime ke vwayaj a pye oswa nan cha rale pa chwal te kapab pran plizyè mwa. Tan vwayaj la t ap enfliyanse tou pa faktè tankou eta wout yo, disponiblite kote pou rete ak kote pou repoze, ansanm ak nesesite pou repoze epi renouvle pwovizyon yo sou wout la.

Lè Jwif Makabe yo t ap chèche fè yon alyans ak Wòm, yo ta dwe voye anbasadè ale Wòm. Yon fwa otorite women yo te resevwa anbasadè sa yo, ta gen yon peryòd negosyasyon. Nan teyori istorik, paske pa gen okenn dosye presi ki disponib, yon fwa yon trete te vin ofisyèlman etabli, li ta bezwen pote tounen Jide pou konfimasyon, epi apre sa, sanble, li ta bezwen retounen Wòm pou konfime akseptasyon Jwif yo. Li prèske enposib pou kwè ke pwosesis fòmasyon yon alyans nan peryòd tan sa a ta ka akonpli nan yon sèl ane; konsa, konpreyansyon ke “alyans” lan reprezante yon pwosesis soti nan 161 av. J.-K. rive 158 av. J.-K. ann amoni ak lòt liy pwofesi ki idantifye istwa ki mennen nan lwa dimanch vèsè sèz la.

Yon “alyans” ke tout istoryen dakò te inisye pa Jwif Makabe yo, te kòmanse nan Jide an 161 anvan Jezikri. Objektif la se te pou Jwif yo jwenn sipò kont Siriyen yo, ak sila yo yo t ap goumen depi revòlt yo te kòmanse an 167 anvan Jezikri. Revòlt la te pran nesans nan efò Matatya, yon prèt jwif, ansanm ak senk pitit gason li yo, sitou Jida Makabe, pou yo te reziste politik elenizasyon chèf seleusid Antiòk IV Epifan te enpoze. Politik sa yo te gen ladan tantativ pou siprime pratik relijye jwif yo epi fòse yo adopte koutim ak kwayans grèk yo.

Katalis revòlt la se te yon ensidan ki te fèt nan vilaj Modein, kote Matatya te refize obeyi yon dekrè ki te egzije pou yo ofri yon sakrifis bay yon divinite grèk. “Modein” sòti nan mo ebre “modi’a,” ki vle di “deklare” oswa “pwoteste.” Nan pwotestasyon li a, Matatya te touye yon Jwif apostata ki te prèt pou akonpli sakrifis la, epi li menm ansanm ak pitit gason li yo te kouri al nan mòn yo, konsa yo te lanse yon kanpay lagè geriya kont fòs Selesid yo. Revòlt Makabe a te dire pandan plizyè ane, pandan tan sa a Makabe yo te mennen anpil batay kont Selesid yo ak alye pa yo. Malgre yo te depase anpil nan kantite epi yo te gen anpil mwens ekipman, Makabe yo te ranpòte plizyè viktwa enpòtan.

Anpi Selesid la t ap chèche enpoze relijyon Lagrès sou Juif yo, e Grèk yo reprezante globalis yo nan dènye jou yo. Relijyon yo eksprime nan woke-ism yo ap fòse kounye a sou Etazini ak sou mond lan, pa mwayen fòs globalis sistèm bankè a, medya dominan yo, sant edikatif yo, ansanm ak demantèlman diferans nasyonal yo atravè imigrasyon fòse etranje ilegal yo. Lè Antiochus Epiphanes t ap fòse relijyon grèk la sou Juif yo, te gen Juif ki t ap kolabore avèk efò li yo. Makabe yo reprezante yon klas Juif apostata, ki t ap reziste relijyon Lagrès la, men te genyen tou yon lòt klas Juif apostata ki t ap soutni travay pou fè respekte relijyon grèk la.

Vèsè sèz la se lwa dimanch k ap vini talè a, ansanm ak inyon an twa fwa ant dragon an, bèt la, ak fo pwofèt la. Istwa sa a vini apre vèsè trèz rive kenz yo, kote twa batay vèsè karant lan rive apati vèsè dis la (1989), vèsè onz ak douz yo (lagè Ikrenyen an), ak Batay Panium nan. Batay Panium nan reprezante yon batay kote bèt tè a ki gen de kòn nan genyen laviktwa sou filozofi relijye ak politik globalis yo.

Nan batay sa a, dènye prezidan Etazini dwe fè fas ak konsekans viktwa Putin nan ak efondreman ki vini apre a, jan sa reprezante nan vèsè onz ak douz yo. Li pral fòme yon alyans ak Òganizasyon Trete Nò Atlantik la (OTAN), oswa avèk Nasyonzini, pou rezoud retonbe ki soti nan efondreman Larisi a; e nan istwa alyans sa a, li pral angaje Nasyonzini nan Batay Panium nan. Twazyèm batay vèsè karant lan pral tankou premye batay vèsè karant lan. Menm jan Inyon Sovyetik la te efondre anba fòs ekonomik ak militè Etazini, mondyalis Nasyonzini yo pral oblije repete “perestroika”, eleman kle nan efò Gorbachev yo pou refòme Inyon Sovyetik la, byenke efò sa yo te finalman kontribye nan demantibilasyon sistèm sovyetik la ak nan disolision final Inyon Sovyetik la.

Twazyèm batay la ilistre pa premye batay la, epi atravè presyon ekonomik ak militè, Trump, jan Reagan reprezante l la, pral fòse Nasyonzini antre nan “perestroika,” ki vle di restriktirasyon oswa refòm. Restriktirasyon sa a pral mete Etazini sou tèt sistèm dis wa yo, ki se Nasyonzini. Nan batay la, lè sa a, papote a pral prezante tèt li nan listwa, pandan l ap pretann li se defandè sistèm Trump ap konkeri nan moman sa a.

Nan menm istwa a, Trump pral fè fas ak yon Gè Sivil entèn ke li pral oblije konfwonte, menm jan Abraham Lincoln te oblije konfwonte l. Gè Sivil la pral fèt ant de faksyon opoze ki tonbe nan apostazi anndan Etazini. Yon gwoup, ki reprezante pa sila yo ki te aksepte relijyon ak filozofi woke-ism, yo menm ki se globalis pwogresis nan toude pati politik yo. Lòt gwoup la (MAGA-ism) deklare yo se vrè Pwotestan, byenke yo te pèdi tit sa a an 1844.

Faksyon Prezidan an reprezante pa MAGA-is, epi li chita sou reklamasyon egare ki pretann soutni vrè Pwotestantis ak Konstitisyon an. Reklamasyon Woke-is la se relijyon Manman Latè, New Age la, ak kwayans ke Konstitisyon an dwe aplike selon sikonstans ki egziste nan nòmal sosyete a, pa selon lide demode papa fondatè yo.

Matatya (Trump) pral mete fen nan tantativ Demokrat pwogresis-globalis yo anndan Etazini, jan rebelyon ki te kòmanse nan Modein an 167 anvan Jezikri a te reprezante sa. Apre sa, Trump pral repete istwa 164 anvan Jezikri a, lè Makabe yo te rededye tanp lan, jan sa komemore nan obsèvan Hanouka a. Ansuit, nan peryòd ki reprezante soti 161 anvan Jezikri rive 158 anvan Jezikri, Trump pral kòmanse dènye pouse a pou leve imaj papote a, ki se yon imaj ki idantifye yon relasyon ilegal ant pouvwa relijye a ak pouvwa politik la. An 158 anvan Jezikri, lig la pral tabli pandan lwa dimanch ki pral vini byento a nan vèsè sèz la ap vin aplike.

Danyèl onz premye idantifye kijan Wòm pran kontwòl politikman, epi apre sa Danyèl repete epi elaji menm istwa a avèk yon liy ki idantifye kijan Wòm ajè avèk pèp Bondye a nan menm istwa sa a. Soti nan vèsè sèz rive nan vèsè diznèf, twa obstak ki te anpeche Wòm payen pran kontwòl mond lan yo ilistre. Nan vèsè sèz, Siri te konkeri pa Wòm payen an 65 av. J.-K., epi apre sa Jide te konkeri pa Pompée an 63 av. J.-K. Vèsè sèz la idantifye moman kote Wòm te dwe kanpe nan peyi

glwa a, e lè li fè sa, li ap sèvi kòm tip lwa dimanch ki nan vèsè karanteyèn nan menm chapit la.

Li enpòtan pou nou remake ke istwa konkèt la te fèt an 63 av. J.-K. [an paralèl ak 1863], nan mitan yon lagè sivil ki t ap dewoule anndan Jerizalèm. Uriah Smith te deklare: “Lè Pompée te retounen soti nan ekspedisyon li kont Mithridate, wa Ponto a, de rival, Hyrcanus ak Aristobulus, t ap lite pou kouwòn Jide a.”

Non « Hyrcanus » ak « Aristobulus » yo toude se non ki soti nan lang grèk e yo gen enpòtans istorik, sitou nan kontèks istwa jwif yo pandan peryòd elenistik la ak dinasti Asmone an. « Hyrcanus » sòti nan mo grèk « Hurkanos », ki sanble li menm soti nan mo « hurkan », ki vle di « lou » nan lang pèsik la. Hyrcanus te yon non plizyè chèf asmoneyen te pote. « Aristobulus » vle di « pi bon konseye » oswa « pi bon avize ». Aristobulus te yon lòt non plizyè chèf asmoneyen te pote. Toude « Hyrcanus » ak « Aristobulus » se non ki asosye ak pèsonaj enpòtan nan istwa jwif yo pandan peryòd asmoneyen an. Yo te chèf ki te jwe wòl enpòtan nan gouvènans ak agrandisman Wayòm Asmone an nan Jide. Desandan ak reprezantan pwofetik wayòm asmoneyen an nan epòk Kris la se te Farizyen yo.

Lè Pompée te konkeri Jerizalèm, te gen de pati politik ki toude remonte orijin yo rive nan epòk rebelyon Modayin te senbolize an 167 anvan Kris la. Yon fwa Pompée te antre nan rebelyon an, li te pran desizyon pou l pran Jerizalèm, epi pati politik Aristoboulis la te pran desizyon pou reziste kont li; men pati Ikanis la te pran desizyon pou l louvri pòtay yo bay Pompée. Lè sa a, Pompée te lanse atak li sou Jerizalèm, epi twa mwa apre sa Jerizalèm te vin pou tout tan anba jiridiksyon Wòm.

Pa vèsè diznèf, peyi Lejip, twazyèm ak dènye obstak la, te tonbe anba men Wòm. Apre sa, nan vèsè ven, nesans Kris la idantifye pandan Danyèl kòmanse esplike kijan Wòm t ap aji anvè pèp Bondye a nan istwa sa a. Nan vèsè vennen ak vennnde, Kris la kloure sou kwa a. Nan vèsè vennntwa, alyans ki te kòmanse soti 161 anvan Jezikri rive 158 anvan Jezikri a idantifye imedyatman apre vèsè ki dekri kwa a, kote Jwif apostay yo te pwoklame yo “pa t gen okenn wa, eksepte Seza.” Liy Jwif apostay yo, ke Makabe yo reprezante, ki te reziste anwayisman filozofi relijye grèk la, epi, lè yo te fè sa, te fòme yon relasyon enpi ak Wòm, vini apre vèsè ki idantifye istwa kwa a, kote fwi relasyon enpi yo a te manifeste nèt.

Chékina pa t janm retounen nan tanp ki te bati apre swasanndis ane kaptivite yo. Dènye temwayaj pwofetik la, Malachi te pwoklame, te bay anviwon mitan senkyèm syèk anvan Jezikri. Pa t gen okenn prezans vizib Bondye, ni okenn temwayaj pwofetik, pandan plizyè santèn ane anvan Makabe yo leve kanpe kont enfluyans grèk mondyalis la. Nan kòmansman revòlt yo a, yo te akonpli menm rebelyon ni Ptolome ni wa Ozyas te eseye fè, lè toude wa yo t ap chèche ranpli fonksyon prèt la epi fè yon ofrann nan tanp lan.

Jonatan Apfis (ke yo rele tou Jonatan Makabe), te youn nan pitit gason Matatya, ki te inisyè Revòlt Makabe a, e li te jwe yon wòl enpòtan nan dirije rebelyon jwif la kont Anpi Selesid la. Apre lanmò frè li a, Jida Makabe, nan batay, Jonatan te pran direksyon fòs makabe yo. Anplis lidèchip militè ak politik li, Jonatan te pran sou li tou fonksyon gran prèt, kote li te sèvi kòm lidè espirityèl pèp jwif la. Doub fonksyon Jonatan an kòm alafwa chèf ak gran prèt te make yon devlopman enpòtan nan

istwa jwif la, paske sa te rasanble ansanm ni otorite politik ni otorite relijye nan dinasti Asmone an. Lidèchip li te ede ranfòse otonomi jwif la epi tabli dominasyon Asmone an nan Jide.

Peché menm Ptolome te eseye fè apre viktwa Rafya a te rive fèt dèske nan kòmansman menm revòlt Makabe yo. Se te menm peché prèt yo te opoze nan tan wa Ozyas la, men defans Makabe yo te deklare pou sèvis tanp Bondye a se te yon manifestasyon egare e rebèl nan melanj legliz ak leta a; konsa, li sèvi kòm yon tip rebelyon Pwotestan apostas yo ki kounye a ap rasanble pou soutni Trump kont avansman woke-is mondialis Biden nan.

Bib la anseye ke n ap rekonèt yo dapre fwi yo, e Farizyen yo nan epòk Kris la te dènye rès dinasti Asmone a ki te kòmanse avèk Matatya. Matatya, ansanm ak rebelyon li te kòmanse a, te pote fwi Farizyenis, menm jan ak pwotestan apostas yo k ap soutni konsèp “Make America Great Again” nan. Amerik te gran lè Konstitisyon an te konprann kòm yon mwayen pou kenbe legliz ak leta separe youn ak lòt; men, nan mirak kontrefè ki reprezante pa viktwa yo komemore nan fèt Hanukkah la, mouvman pou lejislasyon dimanch lan pral parèt aklè.

N ap kontinye etid sa a nan atik ki vin apre a.

“Jiskaprezan, moun ki te prezante verite mesaj twazyèm zanj lan yo te souvan konsidere kòm senp moun k ap simen laperèz. Prediksyon yo, ki te di entolerans relijye t ap pran kontwòl Ozetazini, epi legliz ak leta t ap ini pou pèsekite moun ki kenbe kòmandman Bondye yo, yo te deklare yo san fondman e absid. Yo te deklare avèk anpil konfyans peyi sa a pa t ap janm ka vin yon lòt bagay pase sa li te ye a—defansè libète relijye. Men, pandan kekyon pou fòse obsèvan dimanch lan ap brase toupatou, evènman yo te tèlman lontan doute e pa t kwè a parèt ap pwoche, epi twazyèm mesaj la pral pwodui yon efè li pa t ap kapab genyen anvan.”

“Nan chak jenerasyon, Bondye voye sèvitè li yo pou repwoche peché, ni nan mond lan ni nan legliz la. Men pèp la anvi pou yo pale bagay dous nan zòrèy yo, e verite ki pi a, san okenn anbelisman, pa akseptab pou yo. Anpil refòmateur, lè yo t ap antre nan travay yo, te deside sèvi ak anpil pridans lè yo t ap atake peché legliz la ak nasyon an. Yo te espere, grasa egzanp yon lavi kretyèn ki pwòp, pou mennen pèp la tounen nan doktrin Bib la. Men Lespri Bondye te desann sou yo menm jan li te desann sou Eli, pouse l pou l repwoche peché yon wa mechan ak yon pèp apostas; yo pa t kapab anpeche tèt yo preche deklarasyon klè Bib la—doktrin yo te ezite prezante. Yo te pouse yo pou yo deklare verite a avèk anpil zèl, ansanm ak danje ki t ap menase nanm yo. Pawòl Seyè a te ba yo, se pawòl sa yo yo te pwononse, san yo pa pè konsekans yo, e pèp la te oblije tande avètisman an.”

“Konsa, mesaj twazyèm zanj lan ap pwoklame. Lè tan an rive pou yo bay li avèk pi gwo pouvwa, Senyè a ap travay atravè enstriman imil, pandan li ap dirije lespri moun ki konsakre tèt yo pou sèvis Li. Moun k ap travay yo ap vin kalifye plis pa onksyon Lespri Li pase pa fòmasyon enstitisyon literè yo. Gason ki gen lafwa ak lapriye ap santi yo oblije soti avèk yon zèl sen, pou yo deklare pawòl Bondye ba yo. Peché Babilòn yo ap devwale. Rezilta terib ki genyen lè yo fòse obsèvan legliz la pa otorite sivil, envazyon espirityalis la, pwogrè kache men rapid pouvwa papal la—tout sa ap demaske. Pa avètisman solanèl sa yo, pèp la ap souke. Dè milye sou dè milye ap koute, moun ki pa t janm tande pawòl konsa. Se avèk sezisman yo tande temwayaj la ki di Babilòn se legliz la, ki tonbe poutèt erè li yo ak peché li yo, poutèt li

rejte verite ki te voye ba li soti nan syèl la. Pandan pèp la ale kot ansyen anseyan yo avèk kestyon prese sa a, Èske bagay sa yo vre? minis yo prezante fab, yo pwofetize bagay dous, pou kalme laperèz yo epi fè konsyans ki te reveye a tounen trankil. Men, paske anpil moun refize satisfè ak senp otorite lèzòm epi yo mande yon klè ‘Men sa Senyè a di,’ ministè popilè a, tankou Farizyen yo nan tan lontan, ranpli ak kòlè dèske yo mete otorite yo an kestyon, ap denonse mesaj la kòm soti nan Satan epi yo ap pouse foul moun ki renmen peche yo pou yo joure epi pèsekite sila yo ki pwoklame li.”

“Pandan konfli a ap pwolonje nan nouvo domèn e lespri pèp la ap rele pou li tounen sou lwa Bondye a yo te meprize, Satan pran lari. Pouvwa ki akonpaye mesaj la va sèlman fè moun ki opoze li yo vin pi fache toujou. Kleren yo pral fè efò prèske sipèimen pou anpeche limyè a rive, pou li pa klere sou twoupo yo. Pa tout mwayen ki nan pouvwa yo, yo pral chache fèmen diskisyon sou kestyon enpòtan sa yo. Legliz la fè apèl ak bra fò pouvwa sivil la, epi, nan travay sa a, papis ak Pwotestan mete tèt yo ansanm. Pandan mouvman an pou fè respekte dimanch la ap vin pi odasye e pi deside, yo pral sèvi ak lalwa kont moun k ap kenbe kòmandman yo. Yo pral menase yo ak amann ak prizon, e yo pral ofri kèk nan yo pozisyon enfliyans, ansanm ak lòt rekonpans ak avantaj, kòm ankourajman pou yo renonse lafwa yo. Men repons fèm yo va sa: ‘Montre nou nan Pawòl Bondye a kote erè nou an ye’—menm agiman Luther te fè nan menm kalite sikonstans yo. Moun yo mennen devan tribinal yo bay yon defans solid pou laverite a, e gen kèk nan moun ki tandè yo ki vin pran pozisyon pou yo kenbe tout kòmandman Bondye yo. Konsa, limyè a pral prezante devan plizyè milye moun ki, otreman, pa t ap konnen anyen sou verite sa yo.” The Great Controversy, 605, 606.